

Indický běžec - účinná ochrana proti slimákům

Indičtí běžci patří sice mezi kachny, ale vzhledem i držením těla jsou poměrně nevšedními zástupci této skupiny. I jejich chůze je skutečně spíše...

Zušlechťování indických běžců do jejich současné podoby probíhalo v Anglii v 19. století a v Německu ve 20. století. Tyto kachny jsou temperamentní, ale nenáročné. Řadí se do skupiny lehkých nosných kachen, jejich snáška dosahuje až 100 vajec, nemají zachovaný pud sezení na vejcích ani vodění kachňat. Celkově jsou tyto kachny menšího vzrůstu, hmotnost kačera bývá okolo 2 kg a kachny 1,8 kg. **Indičtí běžci** se chovají v mnoha různých zbarveních.

Indický běžec a jeho historie

Indičtí běžci patří sice mezi kachny, ale vzhledem i držením těla jsou poměrně nevšedními zástupci této skupiny. I jejich chůze je skutečně spíše během, než typickým kačením kolébáním. Velký vliv na formování jejich netypické postavy mají pravděpodobně pasáci zvířat z asijských zemí, kteří je pásli v odlehlých travnatých končinách a po vykrmení hnali na výroční trhy do různých měst. Tato města byla mnohdy vzdálena třeba i přes 200 kilometrů. Kachny, které urazily tak velkou vzdálenost, si tím vypracovaly vysokou, štíhlou a vzpřímenou postavu. Samozřejmě byli **indičtí běžci** díky tomuto pohybu rovněž zdraví a otužilí.

Jejich prvotní hospodářský význam se odvíjel od jejich **vysoké snášky vajec**. Do Evropy se pravděpodobně dostaly již dříve než v 19. století. Indiští běžci se nejspíše vyvinuli v části Dálného východu, a to během časově rozsáhlého období. Měli se stát hbitými, plodnými ptáky, jejichž maso je v poměru k tělu bohaté, jemné, kvalitní a velice chutné.

V 19. století byly kachny chovány především pro svá vejce, která se okamžitě konzervovala nasolením, a tvořila velice oblíbenou a ceněnou součást jídelníčku Britů. Mnohé z nich byly prodávány námořníkům lodí, kteří si je ukládali pro své daleké cesty. Samotní indiští běžci pak byli potravou posádek lodí převážejících rýži. Říkalo se jim „kachny - tučňáci“.

První evropský odkaz na indického běžce popisuje jejich dovoz, konkrétně jednoho kačera a tři kachen námořním kapitánem lodi Whitehaven už před rokem 1840. Další zmínky o indickém běžci jsou ze zoo v Surrey, kam byly **tučňákovité kachny** dodány hrabětem z Derby. Potomci těchto kachen byli pak převezeni i do berlínské zoologické zahrady.

Od roku 1901 zbyli ve Velké Británii většinou jen indiští běžci kříženci s domácí a divokou kachnou. Až v roce 1909 Joseph Walton dovezl novou čistou krev indických běžců z Lomboku a Jávy, čímž se mu podařilo zotavit celou britskou populaci indických běžců a dal základ vývoje moderních indických běžců, jak je známe a chováme dnes.

Podobný vývoj **chovu indických běžců** probíhal například v Německu, kam byly dovezeny kachny čisté linie z Asie až v roce 1926. Teprve z nich se začali postupně šlechtit běžci, kteří jsou v Německu chováni dnes. Dnes zná německý standard celkem deset barevných rázů, Evropský svaz jich uznává celkem 15, Anglie zná ještě další barevné rázy.

K nám se **indický běžec** dostal na počátku 20. století. Ve 20. letech 20. století se již poměrně běžně chovali v srncím strakatém a bílém barevném rázu především pro produkci vajec, ale objevovali se i na velkých výstavách.

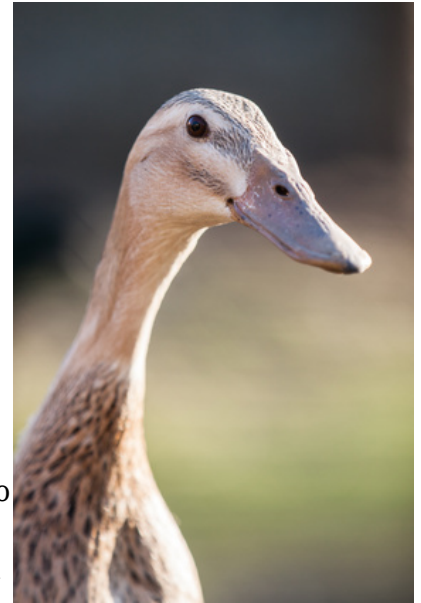
Indický běžec - charakteristika

Plemeno pocházející z východní a jihovýchodní Asie z tzv. tučňákovitých kachen. Jejich zušlechťování do současné podoby probíhalo v 19. století v Anglii a ve 20. století v Německu. Jde o kachny menšího tělesného rámce celkově štíhlých tvarů s dlouhým, štíhlým, válcovitým trupem lahvovitého tvaru, který je velmi vysoko nesený a jeho osa svírá s vodorovnou rovinou úhel asi 75°. Hlava je dlouhá, suchá, úzká s plochým čelem a bez lící s dlouhým, štíhlým, klínovitým zobákem. Krk je dlouhý, štíhlý až jemný nesený v prodloužené ose trupu. Také kratší, úzký ocas je pokračováním osy trupu.

Postoj indického běžce je vysoký, přiměřeně široký, přičemž nášlap je situován do předních částí prstů. Holeně jsou delší, dozadu posunuté a zřetelně vystupující z opeření. Běháky také dlouhé, štíhlé a jemné. Opeření tvrdé s malým podílem prachového peří.

Barva skořápky vajec indického běžce je závislá na zbarvení zvířat a může být od bílé u světlých barevných rázů, přes nazelenalou až po olivově zelenou u černých na začátku snáškového období. Minimální hmotnost násadových vajec je 65 g.

Stejně jako jsou **indičtí běžci** jedineční svým zevnějškem, i jejich povaha a způsob života je mezi kachnami zcela ojedinělý. Pokud tato zvířata mají možnost být na větším, volném prostranství, pak se plně projevuje jejich temperament a dokážou pak celý den pobíhat z místa na místo a hledat si potravu. Vyhledávají si nejen rostlinnou stravu, jako například jetel, různé trávy a semena, ale především pak různé hmyz, žížaly a mlže. Při shánění potravy se pohybují v hejnu a změní-li některá z kachen směr, pak ostatní vyrazí za ní. Máte-li na zahradě **problém se slimáky**, kteří vám ničí úrodu zeleniny, vypusťte tam indické běžce a výpěstky jsou zachráněny. V některých zemích jsou dokonce chováni především jako likvidátoři slimáků. Vůbec nelétají, takže k oplocení pozemku, kde jsou chováni, stačí jen nízký plůtek. Pozor, ve stresu jsou však schopny přeletět až metr vysoký plot. Mnoho chovatelů ocení, že k jejich chovu není zapotřebí vodní plochy, ale běžci se spokojí jen s malým bazénkem. Jejich temperament je spojen i s plachostí, takže pokud se k nim přibližujete, pak v klidu a opatrně, snažte se je zbytečně nestresovat, hlavně musejí-li pobývat v menších výbězích.

Indičtí běžci jsou velmi odolní vůči rozmarům počasí a nedělá jim větší problém ani drsnější klima. Není proto problémem chovat je v našich klimatických podmínkách. Déšť mají dokonce i docela v oblibě a mrazy až do -15°C jim příliš nevadí. Kvůli jemné stavbě kostry nohou jsou tyto kachny především náchylné k nemocem běháků, ať už k různým zánětům kloubů nebo k otlakům. Velice nebezpečný je pro ně pohyb v silně zabláceném výběhu, navíc v kombinaci s nízkými teplotami. Pohyb v takovémto prostředí po delší dobu by mohl vést i k zchromnutí ptáků. Pokud je však jakékoliv jejich takovéto onemocnění podchyceno zavčas a jsou umístěny v klidném a pohodlném prostředí s příjemnou teplotou, poměrně rychle se obvykle zotavují.

Jak na chov indického běžce?

Chov indického běžce nebývá nikterak náročný, ale jisté podmínky je rozhodně třeba dodržet, aby kachny prospívaly. Pro úspěšný chov je zapotřebí dostatečný výběh, malý prostor je pro tohoto ptáka doslova trápením. Pro jejich životní standard je pohyb zapotřebí a pro jeden pár kachen se doporučuje cca 700 metrů travnaté plochy. K životu potřebují alespoň malou vodní nádrž nebo bazének s vodou, cokoliv, v čem se mohou okoupat. Vodu je pak nutné měnit téměř denně, zejména v létě, kdy je poměrně rychle znečištěna.

Co se týká potravy, dodáváme indickému běžci **krmné směsi**, jejichž výhodou je obsah všech nezbytně důležitých komponentů pro růst a vývoj kachen. Tuto směs indickým běžcům podáváme ráno, večer pak přikrmujeme pšenicí nebo ječmenem. Pokud mají kachny dostatečný výběh, pak se jedná skutečně pouze o přikrmování, neboť v zahradě si tyto ptáci obstarají a najdou vše, co potřebují. V podobě slimáků, plžů, žížal, ale i rostlinné stravy, si obstarají všechny pro ně důležité látky. V trávě neustále šmejdí svými dlouhými zobáky, nejlépe se jim loví v čerstvě posekané trávě. Jejich nízká hmotnost je pro zahradu také přínosem, neboť se nemusíme obávat, že by záhony indičtí běžci nějak poškodili. Mezi rostlinami se pohybují hbitě a samotné rostliny nelikvidují, ani je nijak nezajímají, pokud tedy nejsou napadeny nějakým onemocněním nebo parazitem.

Potřebují mít **přístup k čerstvé vodě**, nádoba na vodu by měla být tak hluboká, aby do ní kachna mohla smočit celou hlavu i se zobákem. K dispozici musí mít kachník, příbytek, kde se mohou schovat k odpočinku nebo při nepřízní počasí. Kachník udržujte čistý a suchý (nedávejte do něj nádobu s vodou, protože by se zablátil, a to není prostředí pro pohyb kachen vhodný).

Suchý a zateplený kachník v zimním období je potřeba, a to i přesto, že výkyvy teplot indiští běžci příliš netrpí, pohybují se i po sněhu a podobně. Jediným zimním nebezpečím může být jejich přimrznutí k povrchu nebo namrznutí běháků. Proto je vhodné, abychom je v zahradě občas zkontrolovali.

Indiští běžci obecně neradi zalézají do jakékoli boudy, je proto lepší jim ve výběhu připravit úkryty, kam by se jen trochu schovali, cítili se bezpečně a hlavně byli v suchu! Ideální pro takový případ je křoví s podestýlkou ze slámy či hromadou listí, na noc je však každopádně zavíráme v létě i v zimě. Zvláště, pokud existuje možnost, že by je odnesla škodná. Obecně pak v chovu indického běžce platí, že jim musíme připravit takové prostředí, v němž si neporaní běháky, nevzniknou jim otlaky nebo nedostanou zánět kloubů.

Indický běžec je typicky hejnový pták, nikdy jej proto nechováme samostatně, je nutné chovat pohromadě alespoň dva kusy. Pokud je nechováme pro vejce a naším cílem není ani odchov, pak nemusíme mít hned kachnu a kačera. Poměrně dobře můžeme chovat i dva kačery společně. Nového člena hejna můžeme k již zabydleným kachnám radit téměř okamžitě díky tomu, že indiští běžci jsou mírumilovní tvorové. Opět je vhodné jim k zvykání si na sebe dopřát větší výběh, v menším prostoru by to pro ně mohlo být nepříjemné. **Vejce indického běžce** lze po tepelné úpravě bez problémů konzumovat. Při vaření jsou ceněná zejména pro své velké žloutky.